

Rendelet az elhelyezkedésről

A munkaügyi miniszter napokban megjelent rendelete értelmében a jövő évtől csak pályázati rendszer keretében létesíthetnek a vállalatok és szövetkezetek munkaviszonyt, illetve szövetkezeti tagsági viszonyt felsőfokú végzettséget igénylő munkakörökben pályakezdő szakemberekkel. Ezzel az intézkedéssel egyrészt azt segítik elő, hogy a munkaerőhiánnyal küzdő, népgazdaságilag fontos vállalatok, intézmények könnyebben fiatal értelmiségiekhez jussanak, ugyanakkor a pályázat nyilvánossága megakadályozza a protekciót, s lehetővé teszi, hogy a pályakezdők lehetőleg a képességeiknek legmegfelelőbb állásban helyezkedhessenek el.

A rendelet a felsőoktatási intézmények nappali tagozatán 1977. január 1-e után végzőkre vonatkozik, s pályakezdőknek a végbizonysítvány mapjától a felsőfokú végzettséget igénylő munkahelyeken ellátott hároméves munkaviszony tartalmára számítanak. (Az orvosok, fogorvosok, gyógyszerészek és jogászok esetében a kezdő időpont a diploma megszerzésének napja.)

A vállalatok pályázati felhívásukat minden év június 15-ig és december 31-ig közvetlenül a képzés szakiránya szerinti egy vagy több felsőoktatási intézményhez küldhetik meg. A felsőoktatási intézmény a pályázati felhívásokat minden évben, általában legkésőbb január 15-ig, illetve június 30-ig közzéteszi. Pályázatot az a hallgató nyújthat be, aki a felsőoktatási intézmény

utolsó tanulmányi félévére beiratkozott és nem részesül társadalmi ösztöndíjban. A pályázó egy vagy több, de legfeljebb három pályázatot nyújthat be. Az utóbbi esetben külön iraton meg kell jelölnie, hogy melyik helyre pályázik első-, második-, illetve harmadsorban. A pályázatot a pályázati felhívást kiadó vállalat vezetőjéhez címezve a felsőoktatási intézmény vezetőjének kell benyújtani.

A felsőoktatási intézmény vezetője a benyújtott pályázatot a hallgatóról készített jellemzés alapján véleményezi. Az ugyanazon munkahelyre beérkező több pályázat esetén, a pályázók között ajánlási sorrendet állapít meg. E munkába az intézmény párt- és KISZ-szervezetét be kell vonni, s az illetékes szaktanszékét és a pályázókat meg kell hallgatni. A pályázattal kapcsolatos véleményt és a felsőoktatási intézmény ajánlási sorrendjét a hallgatóval ismertetni kell. A felsőoktatási intézmény vezetője által véleményezett pályázatot minden év március 31-ig, illetve szeptember 15-ig a pályázatot kiadó vállalat részére meg kell küldeni.

Ha a vállalat a pályázat elbírálása szempontjából szükségesnek tartja, lehetőséget kell adni arra, hogy megbíztassa a pályázó hallgatókkal a közvetlen kapcsolatot felvehesse. Ennek megszerzéséhez a felsőoktatási intézmény köteles segítséget nyújtani. A vállalatnak a pályázatokról egy hónapon belül döntenie kell, és arról a pályázókat haladéktalanul értesíteni köteles. A pályá-

zat elfogadása esetén a munkaszerződést két héten belül írásban kell megkötöni. A munkába lépés időpontját úgy kell meghatározni, hogy az a tanév befejezését, továbbá az azt közvetlenül követő államvizsga letételét lehetővé tegye.

A vállalat a munkaszerződés megkötéséről tájékoztatja azokat a felsőoktatási intézményeket, ahol a pályázati felhívást közzétették.

Ha a pályakezdő szakember állást akar változtatni, ezt csak újabb — a felsőoktatási intézményekben közzétett pályázati felhívás alapján, a pályázatot kiadó vállalathoz közvetlenül benyújtott — pályázat útján teheti.

Pályakezdő pedagógus, orvos, fogorvos, gyógyszerész vagy jogász alkalmazása esetén a pályázati felhívás kiadásához a felügyeletet gyakorló minisztérium, országos hatáskörű szerv, illetve a tanácsai, szövetkezeti ügyeleti szervek előzetes engedélye szükséges.

Ha a pályakezdő szakember — különösen méltánylandó okok miatt — pályázat útján nem tudott elhelyezkedni, a felügyeletet gyakorló miniszter a munkáltatónak engedélyt adhat a pályázat nélküli alkalmazásra.

A munkaügyi miniszter rendelete nem vonatkozik a tanulmányi szerződés alapján pályát kezdő szakemberekre, továbbá az iparművészeti, a képművészeti, a színház- és filmművészeti, valamint a zeneművészeti főiskolán nem pedagógus képesítést szerzett pályakezdőkre.

SZEGEDI Egyetem híreiből

~ KIÁLLÍTÁS

Az Eötvös Lóránd Kollégiumban október 22-én Holpért Ildikó akvarelljeiből nyílt kiállítás. Holpért Ildikónak ez a harmadik Szegeden megrendezett kiállítása a rajzait és intarziáit bemutató tárlatai után.

~ POLITIKAI EST

Október 20-án este a József Attila Diákotthon vendége volt Horvát János újságíró. A diákotthon lakóival aktuális bel- és külpolitikai kérdésekről beszélgetett.

~ DELEGÁCIÓ

A greifswaldi egyetem szervezeti továbbképzőjére delegáció utazott november 3-án a József Attila Tudományegyetemről. Az egyetem képviselői — dr. Rác János oktatási rektorhelyettes, dr. Krajko András a pártbizottság titkára, dr. Harangozó József a szakszervezeti bizottság titkára és Papp István KISZ-titkár — megbeszéléseket folytattak a testvéregyetem vezetőivel. Ellátogattak Meissenbe is, ahol a csempégyár vezetőivel a nyári munkakapcsolatokról tárgyaltak.

~ NEMZETKÖZI KOLLOKVIUM

A József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Mezőgazdasági és Mun-

kajogi Tanszéke és a Magyar Jogász Szövetség november 24—26-án a Technika Házában nemzetközi kollokviumot rendez, amelynek tárgya az üzemi balesetek orvoslásának munkajogi, társadalombiztosítási és szociálpolitikai eszközei.

~ CSILLAGÁSZATI HÉT

Csillagászati hetet rendezett a TIT Csillagászati Szakosztálya október 25—29 között a József Attila Tudományegyetemen. Az első napon az auditorum maximumban Szüle Dénes, a Központi Energiagazdálkodási Intézet munkatársa mutatta be a NASA űrközponton. Október 26-án dr. Zetényi Endre, az Egrri Csillagvizsgáló Múzeum igazgatója a magyar csillagászat fejlődéséről tartott előadást. Másnap Márky Zay Lajos, az MTA Gyulai Napfizikai Kutató Intézetének vezetője kalauzolta el a hallgatókat a Mars bolygóra, 28-án pedig dr. Péczely György egyetemi tanár „A kozmikus hatások Földünk időjárásában” címmel tartott érdekes előadást. Az utolsó napon az érdeklődők dr. Kulín György csillagászról és URANIA nyugalmazott igazgatóját hallgathatták. Egy csillag a százmilliórdoból című előadás méltó zárása volt a csillagászati hétnek, amelyen egyébként több érdekes filmet is bemutattak.

Rákóczi nevével Isztambulba

Az isztambuli egyetem történettudományi fakultása Rákóczi-emlékkünnepélyt rendezett 1976. május 31-től június 5-ig, melyre számos magyar és más nemzetiségű tudós mellett meghívást kapott kilenc magyar egyetemista is. Az oktatásiügyi minisztérium három hallgatót engedett el a JATE-ról, s Ioanics Mária tanárnő kísérte mellett Agagyas Klária, Molnár Ádámról és Pám esett a választás.

Az előző nappal, hétfő, vagy hónapokkal is kezdehném, egy minden elképzelést felülmúló túra leírását. A bürokrácia végtelen hatalmát sokan ismerik, de azt talán kevesebben tudják, hogy a török ügyintézés milyen lassú. Mi még április közepe táján kitöltöttük a kitöltendőket: az útlevelekérő lapot, piros, zöld, sárga, kék stb. vízumkérő lapokat törökül és magyarul, de csak a vizsgaidőszak kezdete előtti napon derült ki, hogy nem hiába frogattunk. A „jobb későn, mint soha” jámbor, de sokszor nyugtalanító elve a törököknél teljesen hétköznapi. Mi ezzel először Budapesten találkoztunk, amikor az indulás előtti este nagy nehezen megkaptuk a vízumot a török követségtől.

Visz a vonat?

Szombat reggel 8:05-kor elindult velünk a vonat, 25 perces késéssel. Na, nem ment megszere, csak éppen rátoztak a megfélelő vágányra. Ekkor még persze semmi rosszra nem gondoltunk, hisz végre csak elindult. Utközben sok mindenről értesültünk. Megtudtuk, hogy az a vonat, amivel mi utazunk, két részből áll: az eleje Varsóból, a vége Berlinből érkezett, s Budapestre Szófiába tartott. Belgrádban kellett volna elérni az Orient Expresszt, ami Szófián keresztül Isztambulba vitt volna bennünket. Sajnos, csak vitt volna, ha nem esik ki egy csavar a mozdonyból valahol Szabadka és Belgrád között, de minthogy kiestt, kiszálltak az utasok, lehevredtek a mezőre, napozgattak. Idővel azért csak tovább indultunk, megláttuk a jóváreg Dunát, Belgrád külvárosát is, aztán tiloslat kapott a vonat és percekig belül végignézhettük, hogy robog ki a pályaudvarról az Orient Expressz, amit el kellett volna érni ahhoz, hogy a szimpózium megkezdésére odaérjünk Isztambulba. 16:35-kor indultunk tovább Belgrádból. A csoport minden tagja számolt, medittát. Mi lenne, ha...? De ezt csak Dávid Géza mert kimondani, az ELTE-s hallgatók lelkes török tanára. Szerinte még nem volt esélytelen az ügy. Tartotta bennünk a lelket azzal, hogy Szó-

fiában még tán elérhetjük, mert az Orient Expressz is több óras késésben volt már ekkor. 22:35-kor kezdett igazán izgalmassá válni az üldözési verseny. A jugoszláv—bolgár határon közelebb voltunk hozzá, mint Belgrádban. Körülbelül 20 másodpercig egymás mellett állt a két vonat, de annyi idő még akkor sem lett volna elég az átszállásra, ha mindannyian ébren lettünk volna, s nem lettek volna szanaszét a csomagok. Arról nem is beszélve, hogy ott egyébként sem szabad átszállni. Egy utolsó reményünk az volt, hogy Szófiában megvárják a mi vonatunkat, de ebből semmi sem lett.

Egy nap Szófiában

Hajnali 2 órakor érkezünk meg a bolgár főváros gyönyörű új pályaudvarára. Akik korábban jártak ott, elmesélték, hogy olyan lehetett a régi, mint mondjuk a kiskunmajsai, ez meg egy óriási, modern építmény — de hát kit érdekelt ez ekkor... Rövid tanakodás után elindultunk szállást keresni. Szerencsés véletlennek köszönhető, hogy ismerősök is voltak a pályaudvaron, akik még pénzt is tudtak kölcsön adni. Közvetlen egy turistaszálló, ott töltöttük az éjszakát.

Nagy napra virradtunk május 30-án. Fellobogóztott, virágos utcák, ünnepelő Szófia: ez volt a választások napja. Elindultunk hármasban várost nézni. Egymás után két esküvői menetet is láttunk az utcán, és ez még csak jó jelenthet, különben a mai napig sem tudnánk eldönteni, minek köszönhető az a nagy szerencse, hogy megláttuk, hogyan kuszorúznak a kínaiak. Egy se vége, se hossza óriás utcán özönlöttünk a tömeggel, mígnem egyszer csak a Dimitrov-mauzóleumnál találtuk magunkat. Szigorúan fegyverezett, katonás csoport közeledett. Fekete egyenruhás kínaiak voltak, a hátsó sorokban nők lépdelték. Ahogy odaértek, kiáltt egy férfi közlülük, ő lehetett a ceremónia irányítója. Pici, keskeny szemének villogásával adta az utasítást, lerakták a koszorút, lefotózták, tisztelegtek, s ahogy jöttek, el is mentek. Egy perc alatt lezajlott az egész. Csodájot ebédeltünk egy étteremben, aztán jót aludtunk egy parkban — nem múlt el nyomtalanul az

előző éjszaka. Aztán már csak annyi időnk maradt, hogy elhozzuk a szállóból a csomagokat és siettünk a pályaudvarra, nehogy lekéssük az isztambuli vonatot.

18:55: irány Isztambul! Az Orient Expressz tömve volt utasok-

A Rákóczi-ház Rodosban

kal meg csomagokkal. Már előre tudtuk, hogy olyan lesz, mint egy itteni munkásvonat. Vendégmunkásokat hoztunk haza az NSZK-ból; meg néhány nem túl pénzes turistát, akik rendszerint nem is állnak meg Törökországban, mennék tovább Keletre. Több kocsin kellett áttörni magunkat, míg végre találtunk egy üres fülkét. Mária nem először járt már Törökországban, de nemcsak tőle hallottunk nyugtalanító dolgokat. A törököknél általában az időnek nincs nagy jelentősége, de hogy egy nemzetközi gyors tíz óra alatt másszon végig egy 300 kilométeres szakaszt, ez már nyugtalanító bennünket...

Rákóczi emlékére

Akárhogy is volt, csak megérkeztünk. Utközben azon is röhögöttünk, hogy hogyan is lesz a

szállítás kérése, merre induljunk, ha megérkezünk. Vendéglátóink is gondoltak ilyesmire és legnagyobb meglepetésünkre egy kedves török ifjú, az isztambuli egyetem egyik tanársegége, Jusuf Bey várt bennünket a pályaudvaron, kezében egy nagy fehér plakáttal, amelyen ez állt: RAKÓCZI FERENC. Ebből rögtön tudtuk, hogy ránk vár. Az egyetem közelében, a város közepén foglaltak nekünk szállást egy nagyon szép hotelben.

Ebéd után átmertünk az egyetemre, ahol a konferenciát tartották. A háromnapos előadássorozaton szép előadások hangzottak el a Rákóczi-kori Európa, Magyarország, a magyar—török kapcsolatok témakörében, s volt néhány néprajzi témájú felolvasás is. Néhány név az előadók közül: prof. Gökbilgin, R. Várkonyi Agnes, Kópeczi Béla, Hopp Lajos. Mindent összevetve, egy igen magas színvonalú, ünnepélyes megemlékezésen vehettünk részt, amely feltétlenül erősíti a két nép baráti együttműködését is.

A következő napokon a törökök figyelmességének számos jelet tapasztalhattuk. Mindannyian kaptunk egy-egy városnévképet, amire óriási szükségünk volt önálló megmozdulásainkhoz. Elvittek bennünket egy isztambuli városrésze, majd egy Boszporusz-túrára. Speciális programot állítottak össze, mivel a vendégek többsége történéző volt, először a központi isztambuli levéltárba kalauzoltak el. Itt meghatározhatatlannal sok, 50—100 milliónyi politikai iratot, deltereket őriznek. XVII—XIX. századi szerződések nézegettünk. Van ugyan katalógusok, de a helyhiány miatt itt is egyre jobban eluralkodik a kaosz. Ugyanezt tapasztaltuk pár nappal később, amikor Gelik bey elvitte kis szegedi csoportunkat az egyetemi könyvtárba, ahol megnézhettük Qasjari mester, a török nyelvtörténet legfontosabb alakjának 1074-ben írt nagy nyelvnyelvének. A városnéző túrára mellénk adott idegenvezető hamar feladta harcát a történésekkel. Akárhová vitt bennünket, bármit mutatott is, mindig akadt valaki, aki helyesbítse vagy megtoldja az adatait.

Isztambul nevezetességei

Láttuk a Dolma bahce serayt, ahová csak engedéllyel, de úgy is csak ritkán lehet bemenni. A kristály- és szőnyeggyűjtemény, amit itt raktároztak el, felbecsülhetetlen értékű. Semmilyen biz-

tosító társaság nem köt rá biztosítást. Ebben a csodás palotában élt és halt meg Kemal Atatürk, a „törökök atyja”.

A Boszporusz híd a leghosszabb függőhíd a világon. Ez volt a városnézés következő állomása. Idegenvezetőnk hatalmas adathalmazt zúdított ránk pillanatok alatt, amelyből csak arra emlékszem már, hogy 1971—73-ig épült, s több mint 300 millió török lírába került. Innen egy faházakból álló albán városrészen keresztül jutottunk el Bebekbe, Isztambul nyaralóhoz, ahová a török felsőtízezer jár nyaranta, ha a hőség másutt már elviselhetetlen. A yachtok, kaszinók, luxusvillák óriási kontyokban álltak a hídtól idáig látottakkal. 5. századi bizánci városfalak álltak az út mentén, ahogy az Egyiptus felé haladtunk. Eüyp szultán Moham-med próféta barátja volt, az arab hódítás alatt halt meg, s az ő tiszteletére kezdték el építeni 1458-ban a csodálatos mecset-komplexumot. A hívő mohamedán törökök vigyázzák a szentély tiszteletét, cipőben senki, s a nők kendő nélkül nem léphetik át a küszöböt.

Nem sokkal ezután a Galata toronyhoz vezetett utunk. A 62 méter magas torony tetején vezetőnk dagadó kebellet tárta szét kezeit: — Jobbról Ázsia, balról Európa, előttünk a Boszporusz — sorolta büszkén. Kicsit később azt is megtudtuk, hogy Isztambul is hét dombra épült, Isztambul persze enélkül is fantasztikus, körülbelül 1500 millió működő mecsetjével, medreszéivel, dzsámijaival és lakóival.

Az utazás egyik legnagyobb élménye az Azzsába tett kirándulás volt, melynek során eljutottunk Kütahya-ba, ahol Kossuth élt száműzetésben. Meglátogattuk az omladozó, roskatag házat, ahová látogatókat se nagyon mernek beengedni, mert életveszélyes. Voltunk Bursában, az oszmánok régi fővárosában is. Minden városban élmények sorát éltük át. A látottakon kívül a vendéglátás is mesés volt, díszbeállítás, diszvacsorákkal, mindennapos fogadásokkal. Nemcsak a hivatalos vendéglátóink kedvessége ragadott meg bennünket, hanem a városi-falusi törökök is. Ahol megtudtuk, hogy Magyarországról jöttünk, rögtön elhangzott a „Türk ve Macar kardesler!” szállóige, melyet az elemi iskolában hallottak még, s azt jelenti: a törökök és a magyarok testvérek.

CSÁKY ÉVA